

ВАРНА И ХИТЪТ ТАНГО „ЕДЕЛВАЙС”

Траян Траянов

Abstract: The present report examines the emergence of Varna and its establishment as a hit the old city and mountaineering song (tango) „Edelweiss” in 30 and 40 years of XX century.

Key words: heritage, tango” Edelweiss”

Едва ли има варненец на средна възраст, който да не помни и обича старата градска и планинска песен (танго) „Еделвайс”.

„Там далеч в планината,
в царството на вечния сняг,
еделвайс цъфти усамотен,
всред дивния планински мир.
В Ирин – Пирин и Балкана
красиш орловите гнезда,
на скали и пропаст недостъпна
горд сияеш кат звезда.
Пътник нивга не минава
край теб, красив и нежен цвят
Еделвайс, защо цъфтиш кажи,
на никому ненужен ти.”

Авторът на текста Константин Траянов е роден на 21 май 1906 г. в град Севлиево. Баща му Траян Велчев е бил артилерийски подофицер, участвал в Сръбско-българската, Балканската, Междусъюзническата (втората Балканска война) и Първата световна война, кавалер на 7 ордена за храброст. През далечната 1924 г. младият Константин Траянов учи в Лом в Педагогическата гимназия. Според спомени на баща ми, Коста Траянов (така подписва по-късно книгите си), по време на туристически излет до Козята стена в Троянския балкан създава стихотворението, станало текст на песента. Малко по-късно племенника му Васил Конов, само една година по-малък от вуйчо си, който учи цигулка и пиано, композира музиката. По негови спомени денят, в който се ражда

песента „Еделвайс” е 18 юли 1924 г. За първи път песента (танго) „Еделвайс” се изпълнява от военния оркестър в Лом. Бащата на автора на музиката Никола Конов е бил висш офицер в Ломския полк. Той представя нотите на диригента на оркестъра, който ги харесва и така първото изпълнение става реалност.

След завършване на Ломската гимназия през 1927 г. Константин Траянов постъпва като студент в Търговската академия във Варна. Той донася нотите и текста на песента и тя започва най-напред да се пее от туристите студенти от дружеството „Орлови гнезда” на Юношеския Туристически Съюз (ЮТС) и туристи от дружеството „Девненски извори”, но твърде скоро става шлагер в града.

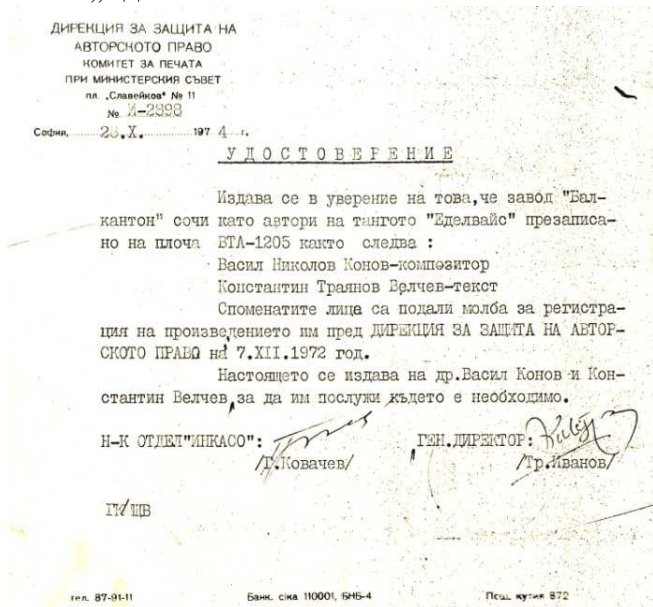
Лятно време песента се изпълнява в ресторантите „Свако Митьо”, „Морско око”, „Морското казино” от оркестър и изпълнител и веднага става хит. През 1937 г. частната фирма „Арфа” със седалище в София, собственост на г-н Коен, издава плоча са песента „Еделвайс”. Каталогният номер на шлагера „Еделвайс” е 2247. Изпълнението е на сестри Иванови в съпровод на мандолинен оркестър. Така песента се разпространява в цялата страна.

Втори бум на песента се получава през 70 - те години на миналия век. Тридесет и пет години след първото издаване, през 1972 г., завод „Балкантон” записва отново песента в сборна плоча „Песни от миналото” (ВТА – 1205). Забележителното е това, че „Еделвайс” е №1, т. е. първата песен. Записана е два пъти - на голяма плоча №1205-I в тираж 72000 екземпляра и втори път на малка грамофонна плоча под номер 6108-I, също в тираж 72000

боя. Този път изпълнението е на певците Мария Михайлова и Георги Рафаилов под съпровод на камерен оркестър.

На 28 октомври 1974 г., близо 50 години след създаването на песента, Дирекцията за защита на авторското право извава Удостоверение за авторство № И-2898 (28.X.1974 г.) на Васил Конов – композитор и на Константин Траянов – автор на текста на танго „Еделвайс”.

Многократното и изпълнение по Националното радио и Българската национална телевизия напълно затвърждава популярността на песента.

- Библиография на Коста Траянов:
- „Еделвайс” (1924 г.)
 - „Няколко дни из Карпатите” (1927 г.)
 - „Вратите на Изтока” (1927 г.)
 - „По светите места” (1929 г.)
 - „Кръстопът” (1929 г.)
 - „Ние, хижестроителите” (1937 г.)
 - „Родното море” (1938 г.)
 - „Хайдушкият Балкан” (1940 г.)
 - „Златна Добруджа” (1941 г.)
 - „Черноморски легенди” (1941 г.)
 - „Отмъщение” (1942 г.)
 - „Синове на морето” (очерци, 1955 г.)

За контакти:
Доц.д-р инж. Траян Траянов
E-mail: ttrayanov@mail.bg